

men naar der derimod ikke er Tale om frivillige Afhændelser, kan der selvfølgelig heller ikke være Tale om Belønning derfor, og dette væsentlige Motiv for at indsætte Bestemmelsen i Loven af 19de Februar 1861 glipper altsaa fuldstændig her. Jeg seer ikke nogen fra Forholdets Natur hentet Grund, som skulde tale for at bibeholde den her, og jeg maa endog sige, at det Hensyn, som oftere er blevet paa-beraabt under Forhandlingerne, nemlig at man ikke bør træde hemmende i veien for frivillige Overenskomster inden Fæstecontracternes Udløb, taler for, at § 14 gaaer ud. Ved frivillige Overenskomster har Godseieren nemlig denne Ret til at kunne udtage hver 10de Gaard, og naar han derimod ikke faaer den, forsaavidt Gaardene gaae til Auction, har han saameget desto større Opfordring til ikke at lade dem gaae til Auction, men sørge for, at der kommer frivillige Overenskomster istand. Med disse Ord tillader jeg mig at anbefale Forslaget under Nr. 83 om at lade § 14 gaae ud, og jeg tror som sagt ikke at behøve at spille noget Ord paa § 9. — Hvad angaaer de Forslag, som findes under Nr. 50, 51 og 52 til § 8, da ere de i Forhold til §§ 9 og 14 af høist underordnet Betydning. Hvad navnlig Forslaget under Nr. 50 angaaer, har det, naar man først er bleven enig om, at § 9 skal udgaae, ikke meget at sige, men Tankgangen i disse tre Forslag er selvfølgelig den, at naar man vilde lade Staten friide til at paabyde en tvungen Auction, er der ingen særlig Grund til at begunstige frivillige Overenskomster inden Auctionen, uden for det Tilfælde, at man kommer overeens om Afhændelse til Selveie til Fæsteren eller Fæsterens Familie. Alle andre Tilfælde, Afhændelse af Selveiendom til Fremmede, eller Obergang som fri Eiendom eller Selveie til Jorddrotten, eller Bortkæstning, er Allsammen Noget, som det ikke kan ligge i Lovgivningsmagtens Interesse at begunstige, naar man dog som det Syvende og Sidste vil friide til en tvungen Auction. Det Tilfælde, som kan være meest omvisteligt, er selvfølgelig det, der omhandles under Nr. 50. Jeg for min Part lægger ikke videre Vægt paa dette Forslag. Det Stykke af § 8, som efter Forslaget under Nr. 51 skulde gaae

ud, er det derimod, skjøndt det ganske vist ikke kan stilles lige med §§ 9 og 14, efter min Formening absolut utilraadeligt at vedtage; man bør lade Bestemmelsen om, at Jorddrotten skal kunne komme overeens med de Efterladte om, at han beholde Gaarden, udgaae, thi der er ikke den fjerneste Grund for Staten til at begunstige en saadan Overenskomst. Naar den ærede Ordfører, saavel om denne Bestemmelse som om den, der angaaer Overenskomst om at afhænde til Fremmede, har sagt, at Parterne kunde komme ud af det ad Omveie, vil jeg sige, at her gjælder det Samme som i alle andre Tilfælde, hvor en Omvei kan benyttes, nemlig, at de Færreste benytte den. Naar en Lov forbyder Noget, men Enhver kan see, at man kan omgaae Lovens Bestemmelse, er det dog de Færreste, som beslutte sig til at omgaae den, saaledes at selve den Ting, at der staaer et Forbud, for Størstedelen af Mennekeheden betyker, at Forbudet bliver holdt i Kraft, uagtet Loven er til at omgaae. Naturligvis vil de, der vilde omgaae Loven, gjøre det, men i de fleste Tilfælde faaer Forbudet Virkning. I det jeg saaledes tillader mig at anbefale Forslagene under Nr. 51 og 52, skal jeg særligt med Hensyn til Forslaget under Nr. 51 bemærke, at hvis det ikke bliver vedtaget, vil der fremkomme den besynderlige Uoverensstemmelse mellem §§ 5 og 8, at imedens § 5 bestemmer, at en Overenskomst mellem Jorddrotten og Fæsteren, inden Fæstecontractens Udløb, om, at Gaarden skal tilfalde hin, naar Fæstecontracten udløber, ikke bliver opretholdt som gyldig, vil man efter § 8 give Tilladelse til, at Fæsterens Arvinger, naar Fæstecontracten er udløbet, skulle kunne komme overeens med Jorddrotten om Noget, som man i § 5 har forbudt Fæsteren selv at komme overeens med Jorddrotten om. Dette er en besynderlig Uoverensstemmelse, som yderligere taler for at udslette den paagjældende Bestemmelse i § 8 og vedtage Forslaget under Nr. 51. — Med disse faa Ord skal jeg tillade mig at anbefale de 3 Forslag under Nr. 50, 51 og 52, særligt Forslagene under Nr. 51 og 52 til § 8, samt selvfølgelig, at §§ 9 og 14 udgaae.